

Saksbehandler: økonomisjef Tore Spangen
ArkivsakID: 15/6
Arkivkode: FE-203, TI-&13

Saksnummer	Utval	Møtedato
015/15	Formannskapet	23.02.2015

Høring - Overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten

Vedlegg:

<i>Dok.nr</i>	<i>Tittel på vedlegg</i>
116718	Overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten - høringsbrev
116719	Utredning overføring av skatteoppkreverfunksjonen til skatteetaten
116720	vedlegg 1 til utredning
116721	vedlegg 2 til utredning
116722	vedlegg 3 til utredning

Saken gjelder:

Høring – Forslag til statliggjøring av skatteoppkreveren.

Faktiske opplysninger:

Formannskapet viser til høringsbrev av 01.12.2014 og til eget brev fra departementet til Bjerkreim kommune av 04.12.2014 om at også vi er høringsinstans i spørsmålet om å overføre skatteoppkreveren til Skatteetaten. Frist for høringsuttalelser er satt til 02.03.15.

Forslaget om statliggjøring av skatteoppkreverne har vært oppe flere ganger før, men aldri fått flertall i Stortinget. Formannskapet mener dagens kommunale løsning er den beste da den gir svært gode resultater og fremstår som en effektiv organisering.

Formannskapet mener at en statliggjøring i tråd med den meget stramme skisserte tidsrammen innebærer risiko for provenytap, reduksjon av nødvendig kompetanse i vår kommune og et uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell.

Formannskapet vil også at spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen er naturlig å behandle som en del av den varslede kommunereformen.

Vurderinger:

Skatteoppkreveren er viktig for Bjerkreim kommune

Skatteoppkreverfunksjonen er per dags dato flyttet til et fagmiljø i Eigersund kommune, men er likevel viktig for hele vår lokale økonomistyring. Flytting av funksjonen til et kontorfellesskap styrket både funksjonen for Bjerkreim og Eigersund kommune ved at kommunens kjøp av tjenester gjorde det mulig for vertskommunen å få en person i hel stilling i dette fellesskapet.

Kontorfellesskapet innen skatt vil være tilgjengelig for publikum der hvor det per dags dato er lokalisert. En del skattytere har behov for å oppsøke skatteoppkrever for å legge frem sin

sak, eller for å få råd og veiledning om sin økonomiske situasjon. Skatteoppkreverkontoret har hvert år et stort antall besøk. Ved statliggjøring vil det ikke lenger være et slikt lokalt kontor.

Ved at skatteoppkreveren er kommunal har vedkommende god oversikt og kjennskap til lokale forhold. Dette gjør at skatteoppkreveren raskt kan iverksette tiltak ovenfor arbeidsgivere som ikke innretter seg etter gjeldende lover og regler.

Vanskeligstilte skattytere har i mange tilfelle behov for å oppsøke skatteoppkreverkontor for å få hjelp til å gjennomgå sin sak med en saksbehandler som kjenner de lokale forholdene. Ved å sentralisere skatteoppkreverkontoret vil muligheten og terskelen for denne gruppen bli langt høyere i forhold til å søke hjelp for å få ordnet opp i sine skattemessige problemer.

Skatteoppkreveren inngår i det totale økonomiske fagmiljøet i vertskommunen, og bidrar med viktig kompetanse. Vår erfaring er at vi fanger opp avvik fra forventet skatteinngang langt raskere enn man klarer på nasjonalt plan. Dette gir oss mulighet til å justere driften tidligere enn dersom vi måtte vente på de offisielle justerte skattetall.

Forslaget innebærer en klar risiko for provenytnap

Dagens organisering har en løsningsgrad som ligger helt i verdenstoppen. Vår egen skatteoppkrever har en løsningsgrad for de ulike skattene per 31.12.14 på

Skatteart	Innbetalt i % av utskrevet pr. 31.12.2014
Restskatt person	92,6 %
Forskuddsskatt person	99,9 %
Forskuddstrekk	100,0 %
Arbeidsgiveravgift	100,0 %
Forskuddsskatt (upersonlige)	100,0 %
Restskatt (upersonlige)	98,5 %

Formannskapet ser ingen grunn til å statliggjøre skatteoppkreverfunksjonen og har liten tro på at resultatene vil bli bedre dersom disse oppgavene skal utføres i Stavanger.

Vi vurderer departementets forslag til å innebære en klar risiko for provenytnap. Dette spørsmålet er utredet av Oslo Economics, som har gått gjennom tallmaterialet og beregnet konsekvensene av endret innkrevingsprosent.

Beregningene viser at det norske fellesskapet risikerer et årlig provenytnap i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredningen viser videre at endringer i innkrevingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementets forslag ulønnsomt, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er ikke sannsynlig. Forventede gevinster av fagsystemet SOFIE er allerede hentet ut, slik at for de sakene som behandles manuelt, som vil være de samme sakene uansett organisering, er utøvelse av lokalt skjønn et mål og en forutsetning for et godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke belyst i høringsdokumentene.

Det må legges til at skatteoppkreverfunksjonen i Bjerkreim løpende effektiviserer driften, slik at kontorets bemanning i dag ikke har økt siden forrige århundre, til tross for den veksten som har vært i antall innbyggere samt endringer i oppgaver.

Innenfor sammenlignbare områder som innkreving av arbeidsgiveravgift og MVA har den kommunale innkrevningen gjennomgående bedre resultater enn statlig, med en kommunal løsningsgrad på 99,8 % mot statlig løsningsgrad på 99,4 %. Da det her er snakk om meget

store beløp vil selv små forskjeller i løsningsgrad kunne ha merkbar betydning for provenyet til Bjerkreim kommune.

Den foretatte risikovurderingen av provenytnap synes utilstrekkelig og overfladisk. Den tar ikke høyde for overnevnte momenter og gir inntrykk av å være tilpasset ønsket resultat.

Nærheten til skattesubjektene forklarer de gode resultatene i forskuddsordningen og er viktig i kampen mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet

Skatteoppkreveren i Eigersund/Bjerkreim jobber proaktivt og preventivt for å sikre at arbeidsgiverne i kommunene innberetter riktig grunnlag. Vår kontorkontroll innebærer synlig og merkbar aktivitet overfor arbeidsgiverne. Det purres når skatteoppkrever ikke mottar oppgaver, skatteoppkrever kontakter dem per telefon når man ser at de har innberettet feil, de blir oppsøkt fysisk og etterspør oppgaver og gjennom felles arbeidsgiverkontroll med Stavanger kemnerkontor avdekkes det som skulle vært innberettet. Det gjøres et viktig preventivt arbeid som bidrar til at arbeidsgivere innberetter riktig grunnlag og gjennomfører, beregner og innbetaler korrekt forskuddstrekk, utleggstrekk og arbeidsgiveravgift.

Det er dette arbeidet og nærheten til innbyggerne, kombinert med forskuddsordningen, som gir dagens gode resultater.

Formannskapet mener derfor at vår nærhet til innbyggerne og vår lokalkunnskap i stor grad bidrar både til forskuddsordningen suksess og til de gode resultatene for innkreving av de andre skattartene.

Nærheten til skattesubjektene er også viktig i kampen mot svart økonomi. Vår lokale tilstedeværelse som kontrollinstans har en klar preventiv effekt. Dersom skatteoppkreveren statliggjøres og sentraliseres vil avstanden mellom kontrollinstansen og kontrollsubjektene øke i vesentlig grad. Mange kommuner og byer vil ikke ha noen kontrollinstans overhodet. For Bjerkreim kommune vil nærmeste kontrollinstans være Stavanger. Formannskapet vurderer denne økte avstanden som en betydelig risikofaktor for økt svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.

Forslaget bør inngå som en naturlig del av kommunereformen

Skatteoppkreverne er i dag en viktig og godt integrert del av lokale administrasjon.

Departementet hevder skatteinnkreving ikke er en naturlig kommunal oppgave, blant annet fordi det skal utøves «liten grad av skjønn». Formannskapet mener at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn innenfor lovens rammer, er et bidrag til skatteoppkreverens gode resultater og stiller oss derfor uforstående til påstanden. Vi opplever at nærheten, tilstedeværelsen og forståelsen for de lokale forhold bidrar til både lojalitet og legitimitet til skattesystemet, samt til å kunne løse saker på en smidig måte både for skatteyter og skatteoppkrever.

Forslaget om statliggjøring kommer midt i kommunereformen. Et uttalt mål i kommunereformen er å «flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner». Regjeringen sier den vil «vise mer tillit til lokalpolitikere og gi kommunene mer handlingsrom. Alternativet er fortsatt sentralisering.» Å statliggjøre skatteoppkreveren vår er derfor i strid med de uttalte målene for kommunereformen.

Stortinget ga sin tilslutning i Prop. 95 S (2013–2014) til retningslinjer for oppgavefordeling mellom stat og kommuner. Departementet trekker særlig frem punkt 3, om at: «oppgaver som ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske oppfatninger og lokalpolitiske forhold, og som derfor er kjennetegnet av standardisering, regelorientering og kontroll, bør i utgangspunktet være et statlig ansvar». Dette er derfor i tråd med oppgave- og ansvarsfordelingen som skal vurderes i kommunereformen.» som et argument for statliggjøring nå.

Flere av de andre prinsippene, for eksempel punkt 1: «Oppgaver bør legges på lavest mulige effektive nivå.» trekker imidlertid i den andre retningen og taler for fortsatt kommunal organisering. Samlet sett er det lite ved skatteoppkreverens oppgaver som tilsier at de, etter nevnte retningslinjer, klart faller utenfor de områdene som skal behandles i kommunereformen. Forskuddsordningen spesielt og skatteinnkreving generelt er og bør være påvirket av lokale- og lokalpolitiske forhold.

Etter formannskapetets syn er organiseringen av skatteoppkreveren en naturlig del av den totale gjennomgangen av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommuner i kommunereformen.

Formannskapet mener derfor det er uheldig å forsere en beslutning om dette nå og anbefaler at spørsmålet undergis en samlet behandling i kommunereformen.

Oppsummering

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster og klar risiko for provenytnap gjør at Bjerkreim kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.16.

Formannskapet mener dagens løsning gir de beste resultatene og fremstår som en effektiv organisering. Et eventuelt spørsmål om organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen finner formannskapet at det vil være mest naturlig å behandle i den kommende kommunereformen.

Formannskapet mener forslaget er et eksempel på uheldig distriktspolitikk fordi nærhet og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Forslaget innebærer en uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater. Formannskapet mener Bjerkreim kommune, og vår samarbeidskommune, selv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggere innenfor høringens foreslåtte områder.

Formannskapet vil også bemerke at høringsdokumentene i svært liten grad gir noen begrunnelse for hvorfor skatteoppkreverfunksjonen skal overføres. Formannskapet reagerer på at hovedspørsmålet om hvorfor overføringen skal skje, i svært liten grad er utredet. Dette til tross for at forslaget kan få betydelige negative konsekvenser for Bjerkreim kommune og som nevnt innebære en risiko for vår likviditet, økonomistyring og økonomikompetansen. Særlig i lys av at en eventuell statliggjøring vil være irreversibel er formannskapet negative til departementets forslag.

Rådmannen sitt forslag til vedtak:

Formannskapet fraråder statliggjøring av skatteoppkrevingen fra 01.01.16. Dagens løsning gir meget gode resultater og fremstår som en effektiv organisering. Reformen fremstår som mangelfullt utredet og det er en betydelig risiko knyttet til reformen.

23.02.2015 Formannskapet - Møtebehandling:

Rådmannen sitt forslag ble enstemmig vedtatt.

FSK-015/15 Vedtak:

Formannskapet fraråder statliggjøring av skatteoppkrevingen fra 01.01.16. Dagens løsning gir meget gode resultater og fremstår som en effektiv organisering. Reformen fremstår som mangelfullt utredet og det er en betydelig risiko knyttet til reformen.